

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2023 toteuman arviointi

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 22.02.2024 § 12
757/11.06.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
ympäristöterveyspäällikkö Tarja Hartikainen
puh. 044 718 2272
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

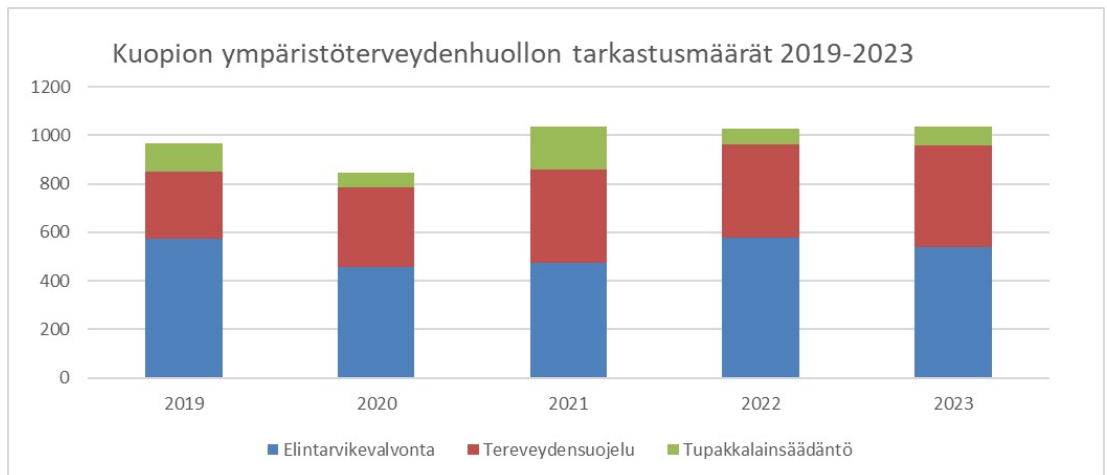
Päätösehdotus ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyy ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuman vuodelta 2023.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus Kokonaisuutena ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2023 on toteutunut hyvin. Suunnitelmallisen valvonnan mukaisia tarkastuksia tehtiin kattavasti kaikilla ympäristöterveyden sektoreilla ja tarkastusmäärissä on ylitetty koronaa edeltävä taso (kuva 1). Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmallinen valvonta vuonna toteutui hyvin valvontasuunnitelman mukaisesti kaikilla sektoreilla.

Suunnitelmallisen valvonnan mukaisia tarkastuksia tehtiin kattavasti kaikilla ympäristöterveyden sektoreilla. Kaikkiaan Kuopion ympäristöterveydenhuollossa tehtiin noin 1040 tarkastusta.

Kuva 1. suunnitelmalliset tarkastukset eri sektoreilla vuosina 2019-2023

Lupa- ja ilmoitusasiat on hoidettu palvelulupauksen mukaisesti ja terveyshaittoihin liittyviin epäilyksiin ja valituksiin on reagoitu. Toimijoita tiedotettiin säännöllisesti ajankohtaisista asioista pääosin sähköpostilla lähetetyillä tiedotteilla.

Taulukko 1. suunnitellut ja toteutuneet tarkastukset

Tarkastuksen peruste	Tarkastukset 2022	Suunnitellut tarkastukset 2023	Toteutuneet tarkastukset 2023

Elintarvikevalvonta, suunnitelmallinen	504	525	524
Elintarvikevalvonta, muu tarkastus	49	50	16
Terveydensuojelu, suunnitelmallinen	208	207	217
Terveydensuojelu, muu tarkastus	180	200	201
Tupakkalain mukainen tarkastus	65	75	78
Yhteensä	1006	1057	1036

Valvontaa on kohdistettu kaikkiin ympäristöterveydenhuollon sektoreihin. Ympäristöterveydenhuollon sisällä valvonta tehdään tiimeissä:

Elintarviketiimi (6 hlö, 5,8 htv)

- Elintarvikelainsäädännön valvonta
- Tupakan myyntilupien käsittelyyn osallistuminen (TupL)
- Haittaeläinten torjuntaan osallistuminen (TsL)

Huoneistotiimi (3 hlö, 2,5 htv)

- Terveydellisten olojen valvonta suunnitelmallisessa valvonnassa (TsL)
- Terveyshaittaepäilyjen selvittäminen (mm. asunnontarkastukset) (TsL)
- Parveketupakointikieltojen valvonta valitusten perusteella (TupL)

Vesitiimi (3 hlö, 2,8 htv)

- Talous- ja uimavesivalvonta (TsL)
- Tupakan myyntiluvat ja niiden valvonta (TupL)
- Parveketupakointikiellot ja niiden valvonta (TupL)

Muut, hallinto + tukipalvelut (2,8 htv)

ympäristöterveyspäällikkö 1 htv
projektityöntekijä (4 kk) 0,3 htv
kesätyöntekijät (6 kk) 0,5 htv
tukipalvelut 1 htv

Valvontayksikköön on palkattu määräaikainen tarkastaja elintarviketiimiin ajalle 1.9.2023 -31.8.2024. Hänen työpanoksestaan puolet myydään Tervon ympäristöterveydenhuollolle ja puolet on käytetty vuonna 2023 ympäristöterveydenhuollon laatujärjestelmän ajantasaistamiseen.

Ympäristöterveydenhuollon valvonnasta saadut maksutulot

2023	Elintarvikevalvonta	Terveydensuojelu	Tupakka	yhteensä
Valvontamaksut	110 760 €	5 410 €	115 580 €	231 750 €
Tarkastusmaksut	73 310 €	21 910 €		95 220 €
Ilmoitus- ja lupamaksut	13 580 €	9 310 €	11 830 €	34 720 €
Sisäiset	720 €	16 400 €		17 120 €
yhteensä	198 370 €	53 030 €	127 410 €	378 810 €

Tulot kirjautuvat ympäristöterveydenhuollon tuloiksi ja niillä katettiin ympäristöterveysvalvonnasta noin 36 % (elintarvikevalvonta, terveydensuojelu ja tupakkavalvonta).

Elintarvikevalvonta

Vuonna 2023 Kuopiossa oli rekisteröitynä yhteensä 677 alkutuotantopaikkaa, joista 260 kpl oli maidontuotantotiloja. Maidontuotantotilojen tarkastukset kuuluvat ostopalvelusopimukseen, Siilinjärven ympäristöpalveluiden kanssa. Valvontasuunnitelmassa maidontuotantotilojen tarkastustavoite oli 52. Tarkastuksia tehtiin 18 kappaletta.

Vuoden 2023 lopussa Kuopiossa oli VATI-vuosiraportin mukaan 895 elintarvikehuoneistoa (pl. alkutuotannon kohteet, taulukko 3), joista 436 tarkastettiin vuoden aikana vähintään yhden kerran. Toimipaikkojen tarkastusten kattavuus oli 49 %. Tehtyjen tarkastusten lukumäärä toteutui 90 %:n kattavuudella suunniteltuun tarkastusmäärään nähden. Kohdekohtaisen tarkastussuunnitelman toteuma on 84 %. Valvontaa kohdistettiin kaikkiin toimintaluokkiin riskiperusteisesti. Valvontasuunnitelmassa suunnitellut projektit ja näytteenotot toteutuivat suunnitellusti. Kokonaisuutena elintarvikevalvontasuunnitelman voidaan arvioida toteutuneen pääsääntöisesti.

Tarkastussuunnitelman toteumaan vaikuttaa uusien aloittaneiden kohteiden valvontaan ottaminen ja jo suunnitelmassa olleiden kohteiden lopettaminen, jolloin näihin suunniteltu valvonta ei toteutunut. Suunniteltujen tarkastusten toteumaa heikensi käsiteltäväksi saapuneiden ruokamyrkytyspäilyilmoitusten suuri määrä ja elintarvikevalvontatiimissä hoidettaviin terveydensuojelutoimialaan kuuluvien haittaeläinilmoitusten käsittely, joka vei resursseja suunnitelmalliselta elintarvikevalvonnalta.

Terveydensuojelu

Vuodelle 2023 tavoitteena oli 236 suunnitelmallista tarkastusta terveydensuojelussa (VATI-järjestelmästä saadun tiedon perusteella). Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin yhteensä 215 kappaletta. **Tarkastuskohteiden ja tarkastusten osalta terveydensuojelun valvontasuunnitelman toteutumistasaste oli 92 %** (Vati-raportti QV006). Terveydensuojelun valvontasuunnitelman toteuttamiseen voidaan arvioida olleen hyvät resurssit vuonna 2023. Terveydensuojelun valvontasuunnitelma toteutui kokonaisuudessaan hyvin.

Valvontasuunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia, pääasiassa asuntojen terveydellisten olosuhteiden tarkastuksia, tehtiin yhteensä 201 kappaletta. Terveydensuojelussa käsiteltiin 66 terveydensuojelulain 13 §:n mukaista ilmoitusta.

Talous- ja uimaveden valvonnassa on noudatettu valtakunnallisia ohjeita ja näytteet on otettu suunnitelman mukaisesti ja raportoitu erikseen ohjeiden mukaisesti. Yksittäisten legionellatapausten selvittämisistä on ollut myös vuoden 2023 aikana.

Talousesivalvonnassa vuoden 2023 aikana hyväksyttiin kuuden vedenjakelualueen osalta riskinarviointi ja tarkistettiin kahden alueen

valvontatutkimusohjelma. Riskinarvioinneista on vuoden 2023 loppuun mennessä hyväksytty 61 % (36 vedenjakelualuetta) ja valvontatutkimusohjelmista on tarkistettu 52 % (22 vedenjakelualuetta).

Ympäristöterveydenhuolto toteutti vanhustenhoivakohteisiin kohdistetun lämpöolosuhteiden mittausprojektin kesällä 2023.

Tupakkavalvonta

Tupakan myyntipaikkoja oli yhteensä vuoden 2023 alussa 147 kpl ja lisäksi 4 tukkumyyntipaikkaa. Valvontasuunnitelmassa suunniteltiin tupakkalain tarkastusten määräksi 68. Tupakkalain mukaisia tarkastuksia tehtiin 78 kpl, joista 77 suunnitelmallista ja yksi valvontasuunnitelman ulkopuolelle (parveketupakointikiellon valvonta). Myyntipaikkoihin tehtiin 25 tupakkalain mukaista tarkastusta ja 18 tarkastusta lääkelain perusteella nikotiinivalmisteiden valvontaan.

Asuntoyhteisöt hakivat tupakointikieltoja huoneistoparvekkeille ja -pihoille. Tupakointikieltopäätöksiä tehtiin vuonna 2023 yhteensä 14 kappaletta. Yhteensä Kuopiossa on annettu 85 kpl parveketupakointikieltopäätöstä.

Tupakkalain valvonta toteutui suunnitelman mukaisesti

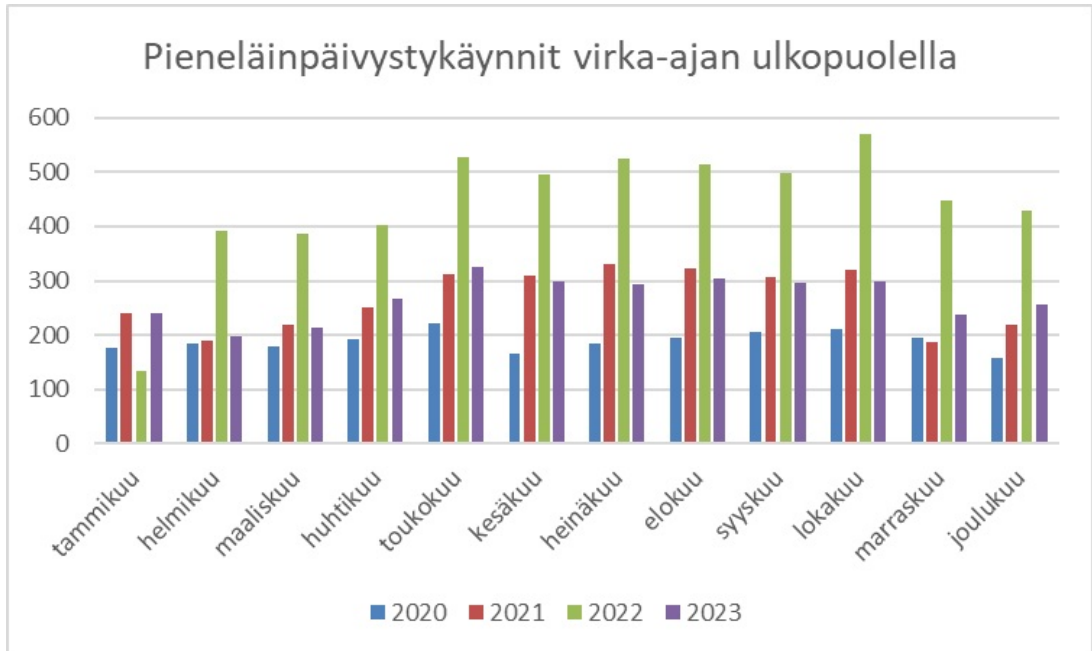
Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkäripalvelut tuotetaan yhdessä Siilinjärven kanssa. Tervo tuottaa palvelut Karttulan alueelle.

	virka-aikaan	päivystys
Pieneläimet	$2862 + 254 = 3116$	$13 + 24 = 37$
Suureläimet	$2263 + 195 = 2458$	$518 + 44 = 562$
Eläinsuojelukäynnit	179	
Terveydenhuoltokäynnit	$157 + 37 = 194$	
Eläintautikäynnit	53	
Eriytetty pieneläinpäivystys (Savon Murre)		2591

Eriytetty pieneläinpäivystys ostetaan yksityiseltä sektorilta Kuopioon ja Siilinjärven yhteistoiminta-alueelle. Vuosi 2023 oli viimeinen optiovuosi edellistä sopimuskautta. Vuoden 2023 aikana toteutettiin pieneläinpäivystyksen kilpailutus.

Todettiin että vuoden 2022 aikana havaittu nousu pieneläinpäivystyksen käyntimäärissä johtui pääosin muuttuneesta raportoinnista. Evidensia oli raportoinut kaikki kiireelliset pieneläinkäynnit, kun sopimuksen mukainen päivystys koski vain virka-ajan ulkopuolella toteutuneita käyntejä.

Löytöeläimet

Löytöeläinten hoitosopimus Savisaaren kanssa päättyi vuoden 2023 lopussa. Syksyn 2023 aikana toteutettiin löytöeläinten hoidon kilpailutus yhdessä Leppävirran ja Siilinjärven yhteistoiminta-alueen kanssa.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä.

Liitteet

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2023 toteutuminen
 Vaikutusten ennakoarviointi, ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2023 toteuma
 VYHA raportti 2023 toteuma